

John Sell, Jane Wade

Sell-Wade-Postins
Architects & Conservation Consultants
London

ECOVAST Working Group on Rural Architecture Report on Meeting Held at Križevci

The meeting of the ECOVAST Working Group on Rural Architecture held at Križevci in April 1990 succeeded in setting out in detail the policies which we believe are required throughout Europe if traditional rural buildings and their surroundings are to be preserved.

The meeting discussed four major themes within four groups; listing and inventarisisation, protection and legislation, training and materials and, finally, encouragement, finance and technical advice. These four themes are discussed in more detail below. All these ideas for preserving traditional rural architecture are dependent on a social and economic climatic which values them and the rural world they are part of. It is our fundamental view that the health of these buildings is dependent on a healthy and balanced rural economy and culture.

1) *Listing and inventarisisation*

The first and most important point made was that whole areas should be listed as of interest rather than individual buildings. In this way all items can be given protection and the protection of individual buildings can be more easily integrated into the planning process. Area listing is also quicker and cheaper for poorer countries, or countries with poor quality lists at the present time. Rural buildings and areas tend to be under-represented in national lists of historic buildings and monuments. Speed and completeness can be aided by the use of maps, photographs and drawings.

Many countries grade the buildings on their lists; this usually has the unfortunate effect of under-valuing traditional, rural buildings and thereby giving them less protection and providing fewer resources for their preservation. Preservation policy should form part of the overall land-use planning of an area. Each area should have an integrated preservation policy; a policy which includes all the features of the urban and rural infrastructure together with ethnographic and historic information and the cultural landscape. The areas where preservation is most important can be defined both historically and by maps.

The lists, maps, drawings and photographs should be accessible locally so that people are aware of what is protected and why. To protect the historic and cultural context of buildings and to encourage the organic change of living communities buildings should be preserved on their present sites.

2) *Protection and Legislation*

There must be a legal framework for the protection of buildings, groups of buildings and settlement patterns within

John Sell, Jane Wade

ECOVAST-ova grupa za ruralnu arhitekturu

Izvještaj sa sastanka održanog u Križevcima

Sastanak ECOVAST-ove Radne grupe za ruralnu arhitekturu, koji je održan u Križevcima u travnju 1990, uspio je detaljno utvrditi politiku za koju vjerujemo da ju je potrebno sprovesti u cijeloj Evropi ako se žele sačuvati tradicionalne ruralne građevine i njihova okolina.

Na sastanku se raspravljalo o četiri glavne teme unutar četiriju grupa. To su: popisivanje i inventarizacija, zaštita i zakonodavstvo, izobrazba i materijali i, napokon, poticanje, financije i tehnički savjeti. Detaljna rasprava o te četiri teme nalazi se u tekstu koji slijedi. Sve te zamisli koje se odnose na očuvanje tradicionalne ruralne arhitekture ovise o društvenoj i privrednoj klimi, koja određuje i njih i ruralni svijet kojega su one dio. Naše je osnovno mišljenje da zdravlje tih građevina ovisi o zdravoj i uravnoteženoj ruralnoj privredi i kulturi.

1. *Popisivanje i inventarizacija*

Prvo i najvažnije stajalište koje je istaknuto bilo je da se moraju popisati sva područja interesa, a ne pojedinačne građevine. Na taj se način mogu zaštititi svi pojedini dijelovi popisa, a zaštita pojedinačnih građevina može se lakše uklopiti u proces planiranja. Popisivanje područja također je brže i jeftinije za siromašnije zemlje ili zemlje koje, zasad, imaju popise loše kvalitete. Ruralne građevine i područja često su nedovoljno predstavljeni u državnim popisima povijesnih građevina i spomenika. Brzina i potpunost mogu se postići korištenjem zemljopisnih karata, fotografija i crteža.

Mnoge zemlje kategoriziraju građevine koje su na njihovom popisu. To obično, nažalost, ima za posljedicu da se tradicionalne, ruralne građevine prenisko procjenjuju, te su zbog toga manje zaštićene i osigurava se manje sredstava za njihovo očuvanje. Politika očuvanja trebala bi biti sastavni dio cjelokupnog plana o korištenju zemljišta u nekom području. Svako bi područje trebalo imati upotpunjenu politiku očuvanja; politiku koja uključuje sva obilježja urbane i ruralne infrastrukture zajedno s etnografskim i povijesnim podacima i kulturnim krajolikom. Područja u kojima je očuvanje najvažnije mogu se pobliže odrediti slikovno i pomoću zemljopisnih karata.

Popisi, zemljopisne karte, crteži i fotografije morali bi biti dostupni u svakom pojedinom mjestu kako bi ljudi znali što je zaštićeno i zašto. Kako bi se zaštitio povijesni i kulturni kontekst građevina i potakle organske promjene u zajednicama u kojima se živi, građevine bi se trebale očuvati na njihovim sadašnjim lokalitetima.

2. *Zaštita i zakonodavstvo*

Mora postojati zakonski okvir za zaštitu građevina, skupina građevina i obrasci naseljavanja unutar krajolika koji ih o-

their surrounding landscape, both man-made and natural. Too often the conservation of the natural landscape and the cultural landscape are seen as separate things.

The enforcement of legislation for the protection of traditional buildings will only be possible with the support of local people and public opinion generally and, for this reason, legislation must be accompanied by a stimulation of public interest in, and awareness of, the importance of these buildings. Traditional buildings, together with other manifestations of popular art, provide the underpinnings of European culture.

Because these buildings will only, in the end, be protected with public support it is important that decisions affecting them should be taken at a local level; but it is also important that these local decisions should be as well informed as possible and there is therefore a need for national and regional help and advice in the decision making process. There should also be consistency in the decisions made.

In regions where traditional techniques have been lost, repairs and alterations to old buildings should only be carried out by architects with specialist knowledge of traditional construction and the traditional architecture of the area. New buildings in protected areas should be designed by architects with a background knowledge of local tradition and with support from specialists. In both cases a team approach integrating research and technical aspects is likely to be most successful.

3) *Training and materials*

Existing training in conservation for professionals and craftsmen, which is at low level in most parts of Europe and rarely directed at traditional buildings, needs to be supported, encouraged and developed, and new facilities for training need to be established. Publications on crafts and conservation, such as »Crafts and Heritage«, published by the Council of Europe, need to be maintained and better financed. In a number of areas extinct and dying crafts need to be revived by an exchange of knowledge and skills with other areas. For instance the traditional, »soft« materials such as limewash and lime mortar are being replaced, throughout Europe, by impervious paints and hard cement mortars because the harmful effects of the new materials are not appreciated.

The old practice of wandering journeymen could be revived (in fact the practice still exists for carpenters in Germany). A database of those having knowledge of skills and techniques should be compiled and these people need to be involved in the training of craftsmen. The status of craftsmen needs to be raised and employment prospects improved.

Architects and craftsmen should be involved in the planning process so that their expertise becomes a natural part of that process and sensible and consistent standards of work are applied.

The quality of new building materials for use in old buildings needs to be checked and improved and public awareness of the value of traditional materials increased. Many traditional materials are economically and environmentally better in the long-term.

A database of suppliers producers and users of traditional materials should be compiled and the production of the same new materials encouraged, particularly by helping to create a market for them.

kružuje, i onog koji je stvorio čovjek i onog prirodnog. Prečesto se na očuvanje prirodnog krajolika i kulturnog krajolika gleda kao na dvije odvojene stvari.

Provođenje zakona za zaštitu tradicionalnih građevina bit će moguće samo uz podršku mještana i javnog mnijenja u cjelini. Zbog tog razloga zakonodavstvo mora biti popraćeno poticanjem javnog interesa za važnost tih građevina i njihove svijesti o tome. Tradicionalne građevine, zajedno s ostalim predmetima u kojima se očituje pučko umijeće, osiguravaju potporu za evropsku kulturu.

Budući da će, na kraju, biti moguće zaštititi te građevine samo uz podršku javnosti, važno je da se odluke koje na njih utječu donose se lokalnoj razini. Također je važno da su oni koji donose te odluke informirani što je bolje moguće. Zbog toga postoji potreba za državnim i regionalnom pomoći i savjetima u procesu donošenja odluke. Također bi morala postojati i dosljednost u donesenim odlukama.

U predjelima u kojima su tradicionalne tehnike nestale, popravke i izmjene na starim građevinama trebali bi izvršavati arhitekti sa stručnim znanjem o tradicionalnoj gradnji i tradicionalnoj arhitekturi tog područja. Nove građevine u zaštićenim područjima trebali bi projektirati arhitekti s temeljnim znanjem o mjesnoj tradiciji, a koje bi trebali potpomagati stručnjaci. U oba slučaja timski pristup, koji obuhvaća istraživanje i tehnička gledišta, najvjerojatnije će biti i najuspješniji.

3. *Izobrazba i materijali*

Postojeću izobrazbu u konzervaciji za stručnjake i zanatlije, koja je na niskom stupnju u većem dijelu Evrope i rijetko je usmjerena na tradicionalne građevine, potrebno je podržavati, poticati i razvijati, a potrebno je i osnovati nove centre za izobrazbu. Publikacije o obrtu i konzervaciji, kao što je »Obrt i nasljeđe«, koju izdaje Evropsko vijeće, trebaju se podržavati i bolje financirati. U nekoliko područja izumrli obrti i oni koji su na putu da to postanu, trebaju se ponovno oživjeti razmjenom znanja i umijeća s drugim područjima. Naprimjer, tradicionalni, »meki« materijali kao što su vapno i vapnena žbuka, zamjenjuju se, u cijeloj Evropi, nepropusnim bojama i tvrdom cementnom žbukom, jer se ne uviđaju štetne posljedice tih novih materijala.

Stari običaj putujućih zanatlija mogao bi se ponovno oživjeti (zapravo, taj običaj još uvijek postoji kod tesara u Njemačkoj). Trebala bi se sastaviti baza podataka o onima koji imaju znanja o umijećima i tehnikama i ti bi se ljudi trebali uključiti u izobrazbu zanatlija. Status zanatlija trebao bi se povećati, a izgledi za njihovo zapošljavanje poboljšati.

Arhitekti i zanatlije trebali bi se uključiti u proces planiranja, kako bi njihova ekspertiza postala prirodni dio tog procesa i kako bi se primjenjivali razboriti i dosljedni standardi rada.

Kvaliteta novih građevnih materijala koji će se koristiti na starim građevinama treba se provjeriti i poboljšati, a svijest javnosti o vrijednosti tradicionalnih materijala povećati. Mnogi tradicionalni materijali dugoročno su bolji kada je u pitanju ekonomski čimbenik i zaštita čovjekove okoline.

Trebala bi se sastaviti baza podataka o dobavljačima, proizvođačima i korisnicima tradicionalnih materijala, a proizvodnja istih novih materijala trebala bi se poticati, osobito tako da se pomogne u stvaranju tržišta za njih.

4) *Encouragement, Finance and Technical Advice*

There must be financial help directly to the owners and users of traditional buildings and this help most not be, as it often is at present, confined to the major historical monuments or only buildings under official protection. In many countries rural, vernacular buildings are in greatest need of assistance and receive least help. Financial help can be provided in a number of ways and many or all of these may be appropriate in particular circumstances. It can take the form of grants, loans, credits, tax concessions, sponsorship, free materials or free technical advice.

The best way of ensuring the continuing maintenance of rural vernacular buildings is to maintain the life of the rural areas. There has to be a strong link between our concern for rural buildings and the social and economic activity of the region. This can often be achieved if old buildings are adapted to fulfill a new economic or social function. The public need to be educated in the appreciation of the rural heritage and the qualities of rural life.

The most important encouragement comes if higher levels of government provide integrated help to rural areas so that all policies at national regional and local level are directed towards the same objectives. These policies need to be interpreted to local people and to have their confidence and we recommend that each rural area has an individual responsible for interpreting policies to local people and interpreting their needs to government bodies. This person must be the catalyst who enables change to take place and an »animateur« who brings ideas and enthusiasm to the community.

4. *Poticanje, financije i tehnički savjeti*

Mora se pružati izravna financijska pomoć vlasnicima i korisnicima tradicionalnih građevina. Ona se ne smije, kao što je to često danas slučaj, ograničavati na istaknutije povijesne spomenike ili samo građevine koje su pod službenom zaštitom. U mnogim zemljama, ruralnim, pučkim građevinama najviše je potrebna pomoć, a najmanje je primaju. Financijska pomoć može se osigurati na nekoliko načina i mnogi od njih, ako ne i svi, mogu biti prikladni u pojedinim okolnostima. Pomoć se može osigurati u obliku subvencija, zajmova, kredita, poreznih olakšica, sponzorstva, besplatnih materijala ili besplatnih tehničkih savjeta.

Najbolji način da se osigura kontinuirano održavanje ruralnih pučkih građevina jest da se održi život ruralnih područja. Mora postojati jaka veza između naše brige za ruralne građevine i društvene i privredne aktivnosti područja. To se često može postići tako da se stare građevine prilagode za ispunjavanje nove ekonomske i društvene funkcije. Javnost se mora obrazovati kako bi mogla cijeniti ruralno nasljeđe i kvalitet ruralnog života.

Najvažniji se poticaj dobiva ako više razine vlade osiguraju cjelokupnu pomoć ruralnim područjima, tako da su sve politike, na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, usmjerene istim ciljevima. Te se politike trebaju protumačiti mještanima kako bi se zadobilo njihovo povjerenje, a preporučujemo i da svako ruralno područje ima osobu koja će biti zadužena za tumačenje tih politika mještanima i obrazlaganje njihovih potreba državnim tijelima. Ta bi osoba morala biti katalizator koji omogućava da se odvijaju promjene i »animator« koji u zajednicu donosi nove ideje i entuzijizam.